

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 46/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. M., D., zastúpeného Advokátskou kanceláriou..., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. V. B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru D. sp. zn. ČVS: ORP-725/OEK-DS-2012 z 15. novembra 2012 a uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry D. č. k. 2 Pv 531/12-8 z 15. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. novembra 2012 doručená sťažnosť P. M., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva

Policajného zboru D. (ďalej len „vyšetrovateľ“) sp. zn. ČVS: ORP-725/OEK-DS-2012 z 15. novembra 2012 a uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry D. (ďalej len „prokurátor“ alebo „okresná prokuratúra“) č. k. 2 Pv 531/12-8 z 15. novembra 2012.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol, že uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: ORP-725/OEK-DS-2012 z 15. novembra 2012 bolo proti nemu vznesené obvinenie za trestný čin falšovania, pozmeňovania a nedovolenej výroby kolkových známk, poštových cenín, nálepiek a poštových pečiatok podľa § 274 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, a to na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti uznesenia vyšetrovateľa.

Proti uzneseniu vyšetrovateľa podal sťažovateľ 15. novembra 2012 ústne do zápisnice o výsluchu obvineného sťažnosť, pričom uviedol, že túto sťažnosť následne odôvodní jeho obhajca.

Uznesením prokurátora č. k. 2 Pv 531/12-8 z 15. novembra 2012 bola sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa zamietnutá ako nedôvodná.

Podľa sťažovateľa uznesením vyšetrovateľa a uznesením prokurátora bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože vyšetrovateľ a ani prokurátor sa neriadili ustanoveniami § 206 ods. 1 a ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorých uznesenie o vznesení obvinenia musí obsahovať označenie osoby, proti ktorej sa vznáša obvinenie, opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom, zákonného pomenovania trestného činu, o ktorý v tomto skutku ide, a to aj s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona a skutočností, ktoré odôvodňujú vznesenie obvinenia.

V ďalšom uviedol, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany.

Uznesenie vyšetrovateľa je pritom založené v zásade len na tom, že v sledovanom období sťažovateľ predložil na Obvodnom úrade pre cestnú dopravu v D. dokumenty na zaevidovanie motorových vozidiel, na ktorých boli falošné kolkové známky v celkovej

hodnote 5 170 €, pričom z výpovedí svedkov vyplýva, že mu žiadne kolkové známky nedali.

Sťažovateľ tvrdí, že v prípade uznesenia vyšetrovateľa ako obvinený nemá možnosť „svojoľné, nepreskúmateľné závery vyšetrovateľa PZ“ posúdiť a v dôsledku toho sa proti dôvodom vznesenia obvinenia nemohol ani účinne brániť.

Uznesenie vyšetrovateľa podľa sťažovateľa neobsahuje preskúmateľné dôvody, na ktorých je založené, a preto ho treba považovať za arbitrárne.

Keďže ani prokurátor rozhodujúci o jeho sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa sa adekvátne a preskúmateľne nevysporiadal s jeho argumentáciou, porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, „*ktorým vysloví, že moje základné právo na súdnu a inú právnu ochranu priznané čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Slovenskej republiky D., odboru kriminálnej polície, o vznesení obvinenia pod ČVS: ORP-725/OEK-DS-2012 zo dňa 15.11.2012 a uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry D. pod č.k. 2Pv 531/12-8 zo dňa 15.11.2012 porušené,*

uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Slovenskej republiky D., odboru kriminálnej polície o vznesení obvinenia pod ČVS: ORP-725/OEK-DS-2012 zo dňa 15.11.2012 a uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry D. pod č. k. 2Pv 531/12-8 zo dňa 15.11.2012 zruší a

vec vráti vyšetrovateľovi Okresného riaditeľstva Policajného zboru Slovenskej republiky D., odboru kriminálnej polície, na ďalšie konanie a napokon

zaviaže Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Slovenskej republiky D. a Okresnú prokuratúru D. spoločne a nerozdielne uhradiť mi na účet môjho právneho zástupcu, K... - advokáti, s.r.o., trovy konania v sume 323,50 eur s DPH, do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo

slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Ústavný súd konštatuje, že predmetnou ústavnou sťažnosťou sťažovateľ napadol jednak uznesenie vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: ORP-725/OEK-DS-2012 z 15. novembra 2012, ktorým bolo proti nemu vznesené obvinenie za trestný čin falšovania, pozmeňovania a nedovolenej výroby kolkových známk, poštových cenín, nálepiek a poštových pečiatok podľa § 274 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ako aj uznesenie prokurátora č. k. 2 Pv 531/12-8 z 15. novembra 2012 o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa, a tým malo dôjsť k porušeniu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy.

1. Sťažovateľ proti rozhodnutiu vyšetrovateľa podal riadne a včas opravný prostriedok, o ktorom rozhodol nadriadený orgán, teda okresná prokuratúra. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať uznesenie vyšetrovateľa, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmala okresná prokuratúra, ktorá rozhodla o sťažnosti sťažovateľa proti uvedenému uzneseniu. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k rozhodnutiu vyšetrovateľa) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V zmysle § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov (mutatis mutandis IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03). Podnet (opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Použitie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05). Zo sťažnosti nevyplýva, že sťažovateľ podal podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre na preskúmanie zákonnosti postupu okresnej prokuratúry pri vybavovaní sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa. Okrem toho sťažovateľ, ktorý je zastúpený advokátom, neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala ospravedlnenie nevyužitia všetkých právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jej práv poskytuje. Sťažovateľ nie je oprávnený vyberať si orgán verejnej moci, ktorý mu má poskytnúť ochranu označených porušení základných práv. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovateľ, ak sa domnieva, že označené orgány činné v trestnom konaní porušili jeho základné právo, nevyužil právne prostriedky, ktoré zákon účinne poskytuje na ochranu práv proti rozhodnutiam ním označených orgánov činných v trestnom konaní. Až po ich

vyčerpaní by mohla prípadne vzniknúť, ak by boli splnené aj ostatné ústavné a zákonné predpoklady, právomoc ústavného súdu (princíp subsidiarity). Vychádzajúc z týchto právnych názorov a skutkového stavu ústavný súd aj vo vzťahu k rozhodnutiu prokurátora odmietol sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2013